

A DEÁK FERENC MEGYEI KÖNYVTÁR MOZGÓKÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSAI A ZALASZENTGRÓTI KISTÉRSÉGBEN 2008-BAN

Szakmai beszámoló

A mozgókönyvtári feladatellátást nyújtó szervezet:

Deák Ferenc Megyei Könyvtár
Igazgató: Kiss Gábor
Cím: 8900 Zalaegerszeg, Deák tér 6. Pf. 16.
Telefon: 92/311-341, 92/312-533
e-mail: kissg@dfmk.hu, shmargit@dfmk.hu

A tevékenység ellátásában közvetlenül 11 fő vesz részt, az intézmény vezetőjének irányításával. Ebből 7 könyvtáros (5 felsőfokú és 2 középfokú), 1 rendszerszervező, 1 gazdasági vezető, 1 könyvelő, 1 ügyviteli alkalmazott. Alkalmanként az intézmény más munkatársai is bekapcsolódnak a munkavégzésbe.

A szolgáltatást megrendelő települések:

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár a községi önkormányzatokkal, illetve a Zala-KAR Térségi Innovációs Társulással kötött *Ellátási szerződés* alapján biztosította a mozgókönyvtári szolgáltatást a nyilvános könyvtárat nem működtető községekben a zalaszentgróti kistérség 6 települése - Almásháza, Batyk, Dötk, Pakod, Zalabér, Zalavég - számára.

Valamennyi település számára egész évben szolgáltatunk, év közben további település nem csatlakozott.

Az ellátási szerződés alapján ellátott feladatok:

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár a mozgókönyvtári ellátás keretében a következő feladatokat végezte el:

- Alapszolgáltatások:
  - dokumentumszolgáltatás
  - információszolgáltatás
- További szolgáltatások:
  - Szaktanácsadó tevékenység
  - Módszertani gondozás (állományrendezés, selejtezés, állományellenőrzés)

- Statisztikai adatszolgáltatás
- Helyismereti információszolgáltatás
- Közösségi szolgáltatások (rendezvények, programok, kiállítások szervezése)
- Szakmai továbbképzések (tanfolyamok, szakmai napok)
- Kiadványok készítése
- Használóképzés (a könyvtárhasználat, számítógép és internet használat megtanítása)

A szolgáltatás finanszírozása:

A mozgókönyvtári szolgáltatások finanszírozása a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. Törvényben meghatározott 1.300.000 Ft mozgókönyvtári normatív támogatásból valósult meg.

A Zala-KAR Térségi Innovációs Társulás döntése alapján a mozgókönyvtári normatíva 45 %-át az ellátandó települések arányában adta át a Deák Ferenc Megyei Könyvtárnak, amelyből az állománygyarapítás összege 25%, a szolgáltatás díja 20%.

A költségek felhasználását részletesen a pénzügyi beszámoló tartalmazza. A rendelkezésünkre bocsátott pénzügyi keretet a Támogatási Szerződésnek megfelelően használtuk fel (dokumentum-beszerzés, működési költségek, felhalmozás, személyi költségek).

Az alábbi táblázat az intézményünknek átadott mozgókönyvtári normatíva keretösszegeket és az érdekeltségnövelő támogatást tartalmazza.

Mozgókönyvtári normatíva keretösszege (ZALAKAR)					
		%	Ft	Érdekeltségnövelő támogatás	Összesen
DFMK-nak átadott mozgókönyvtári normatíva		45,0%	3 510 000		3 510 000
ebből működési költség		20,0%	1 560 000		1 560 000
ebből dokumentum		25,0%	1 950 000	247 345	2 197 345
	könyv		1 404 000	100 000	1 504 000
	Hangzó, képi és elektronikus dokumentum		312 000	147 345	459 345
	folyóirat		234 000		234 000

A táblázatból is jól látható, hogy az átutalt 3.510.000 Ft mozgókönyvtári támogatásból **1.560.000 Ft**-ot állt rendelkezésre **működési** (személyi, dologi) **költségre** és **1.950.000 Ft dokumentum-beszerzésre**. A 2008. évi kistérségi támogatáson felül **a megyei könyvtár által igénybe vett 247 345 Ft érdekeltségnövelő támogatással tovább tudtuk növelni a dokumentum-beszerzési keretet**. Így **összesen 2.197 345 Ft állt rendelkezésre dokumentum-beszerzésre**. (községenként átlag 373.300 Ft)

A rendelkezésre álló keretből összesen 1239 db dokumentumot (982 db könyvet, 49 db CD-t, 208 db DVD-t, vásároltunk (községenkénti átlag 206 db dokumentum). A

beleltározott állomány (könyv, DVD, CD, elektronikus dokumentum) **értéke 1.940.911 Ft** volt. Ehhez hozzá kell tenni, hogy e dokumentumok bolti ára ennél magasabb, hiszen 10-30% kedvezmény kaptunk a szállítóktól. A könyveket a közbeszerzési eljárást megnyerő Könyvtárellátó Nonprofit KFT-től szereztük be, minden könyvet 28% kedvezménnyel tudtunk megvásárolni. Az audiovizuális dokumentumokat különböző cégektől (XPRESS, Alexandra, Bookline, MOKÉP) vásároltuk, a kedvezmény mértéke változó volt.

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár beleltározott mozgókönyvtári állománya (ZALAKAR)		
Dokumentumtípus	Tárgyévben leltárba vett állomány	Tárgyév december 31-ei állomány
Könyv	982	2066
Kartográfiai dokumentum	0	0
Hangdokumentum (CD)	49	97
Képdokumentum (DVD)	208	414
Elektronikus dokumentum (CD-ROM, DVD-ROM)		3
Összesen:	1239	2580
Állománygyarapítás értéke	1 940 911,00 Ft	

A 2007. évi beszerzésekkel együtt a Zala-KAR Térségi Innovációs Társulás megyei könyvtárral szerződött településeinek ellátására 2.580 db beleltározott mozgókönyvtári állomány áll rendelkezésre.

A beleltározott dokumentumok mellett valamennyi települési szolgáltató-hely számára folyóiratokat is rendeltünk. Saját kéréseiket és a folyóiratok értékét figyelembe véve 6-13 féle színes lap járt a falvakba. **Az előfizetett lapok értéke 2008-ban összesen 270.617 Ft** volt.

Összességében dokumentum-beszerzésre 2 213 094 Ft-ot (a tervezettnél 15.749 Ft-tal többet) **fordítottunk.**

Dokumentum- és információszolgáltatás:

A dokumentumokat **letéti ellátás** formájában biztosítottuk a mozgókönyvtári szolgáltatást megrendelő 6 községi *szolgáltató hely* számára. Célunk, hogy a friss, aktuális, helyi igényeknek megfelelő dokumentumok hozzáférhetőek legyenek a kistelepüléseken; a kedvezményes és szakszerű dokumentumvásárlás útján olcsóbbá és gazdagabbá váljon az állománygyarapítás.

A szerződésben álló településekre 6 alkalommal szállítottunk könyveket.

CD-t, DVD-t igény szerint szállítottunk a településekre. Egy alkalommal 20-20 db-ot kaptak 1 hónapos határidőre. E dokumentumfajták egyre népszerűbbek a településeken.

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár letétbe adott mozgókönyvtári és saját állománya
ZalA-KAR Térségi Innovációs Társulás települései

Sorszám	Település	Mozgókönyvtári állományból 2008-ban forgalmazott dokumentum				Saját állományból átadott dokumentumok 2008-ban	2008-ban összesen forgalmazott dokumentum (mozgókönyvtári állomány + saját állomány)	Letétben 2008 előtti kint lévő dokumentumok	Összesen forgalmazott dokumentum 2008-ban kiadott mozgókönyvtári+saját+korábbi letét
		Könyv	DVD	CD	Összesen:				
1.	Almásháza	118	106	21	245	15	260	177	437
2.	Batyk	195	189	39	423	139	562	145	707
3.	Dötk	110	61	10	181		181	177	358
4.	Pakod	166	127	13	306	5	311	179	490
5.	Zalabér	186	110	10	306	3	309	188	497
6.	Zalavég	145	160	10	315	7	322	179	501
Összesen		920	753	103	1776	169	1945	1045	2990

A letétbe adott dokumentumok kisebb hányada tartós letét, a többi cseréletét formájában került a községekbe. Tartalmi szempontból elsősorban romantikus regényekkel, kalandregényekkel, mesékkel, ismeretterjesztő képeskönyvekkel növeltük a szolgáltató helyeken a könyvkínálatot, de kézikönyveket, lexikonokat, szótárakat, színjátszó könyveket, kötelező olvasmányokat és elemzéseiket, helyismereti irodalmat is juttattunk a településekre.

A szolgáltató helyek könyvtárosai továbbították az olvasók helyi igényeit is. Azokat a dokumentumokat, amelyeket a mozgókönyvtári állományból nem tudtunk kiadni, a megyei könyvtár saját állományából biztosítottuk **könyvtárközi kölcsönzés** formájában.

2008-ban összesen 1945 db dokumentumot forgalmaztunk a 6 településre (átlag 324 db), ebből 920 db mozgókönyvtári normatívából vásárolt könyvet, 169 db saját állományból kiadott könyvet, 753 DVD-t, és 103 CD-t. A 2007-ben kiadott letéttel együtt a 6 településen összesen 2990 db dokumentum volt december 31-én.

Ezen kívül valamennyi településen van még saját tulajdonú községi állomány is.

Az újonnan vásárolt könyvek közül 62 db-ot még nem juttattunk ki a községekbe, ezeket decemberben vásároltuk, és 2009. januárjában fogjuk kiszállítani.

A dokumentumok **egységes nyilvántartásba kerültek a TEXTLIB integrált rendszerben**. A rögzített dokumentumok **az online katalógusban az interneten keresztül visszakereshetők**: <http://katalogus.dfmk.hu:8080/>. Információk állnak rendelkezésre arról is, hogy egy adott községi szolgáltató helyen milyen dokumentumok találhatóak, illetve, hogy egy adott dokumentum hol van letétben.

A községek számára időszaki kiadványokat (képes hetilapokat, folyóiratokat) is rendeltünk a Könyvtárellátó Nonprofit KFT-től, illetve a Magyar Posta ZRT-től. Az egyes településekre érkező időszaki kiadványok száma függött a községek által választott lap áráról. A szállító cég közvetlenül a településekre juttatta el az egyes lapszámokat, és a szolgáltató helyek könyvtárosai kardexlapon tartották nyilván, amelyhez a nyomtatványt mi biztosítottunk.

Sorszám	Település	Időszaki kiadványok száma
1.	Almásháza	8
2.	Batyk	11
3.	Dötk	8
4.	Pakod	13
5.	Zalabér	11
6.	Zalavég	10

Intézményünk honlapján folyamatosan frissítettük a mozgókönyvtári ellátás **weboldalát**. Elérhetősége: <http://www.dfmk.hu/mozgokonyvtar/index.htm>

A mozgókönyvtári honlapon megtekinthető a szolgáltató helyek letéti könyvállománya, a rendelkezésre álló DVD-k, CD-k, folyóiratok jegyzéke. Elérhetővé tettük a szerződések, beszámolók szövegét. A „dokumentumok” menüpont alatt megtalálhatók a különböző mozgókönyvtári nyilvántartó lapok és a kölcsönzési adminisztráció nyomtatványai is. A képanyagok között valamennyi könyvtári szolgáltató helyről található képek, nyomon követhetők a könyvtárak felújításai és a rendezvények is. A mozgókönyvtári szolgáltatás weboldaláról linkekkel eljuthatunk a községek, illetve a többcélú társulások honlapjára is.

2008 áprilisában **tájékoztató hírlevelet indítottunk útjára**, amelynek elsőszámú címzettjei azoknak a településeknek az önkormányzatai és könyvtári szolgáltató helyei, amelyek a Deák Ferenc Megyei Könyvtártól rendelték meg a mozgókönyvtári szolgáltatást, valamint a kistérségi irodák. 2008-ban összesen 4 hírlevelet jelentettünk meg. Az 1. számot postán küldtük el az érintetteknek. A további számokat e-mailben juttattuk el az érintetteknek, de közzétettük a honlapunkon is.

Egyéb szolgáltatások:

Intézményünk munkatársai **rendszeres kapcsolatot tartottak** a ZALA-KAR Térségi Innovációs Társulással, a települések önkormányzataival és a szolgáltató helyek könyvtárosaival. A helyszíni látogatások során segítettek a helyi állomány rendben tartását.

Kiemelt feladatnak tekintjük, hogy a falvak könyvtári személyzete váljon alkalmassá könyvtárosi feladatainak ellátásához. Ennek érdekében nagy gondot fordítottunk a szakmai továbbképzésükre. A helyszíni látogatások is lehetőséget adnak arra, hogy a megyei könyvtár munkatársai szakmai tanácsokat adjanak a községi könyvtárosoknak. Ezen kívül május 19-én **szakmai továbbképzést szerveztünk** számukra a Deák Ferenc Megyei Könyvtárban, ahol 4 témában előadást hallgattak, de lehetőséget biztosítottunk ahhoz is, hogy a szolgáltató helyek könyvtárosai megismerkedhessenek egymással és kötetlen beszélgetés formájában útmutatást kaptak a munkájuk ellátásához.

November 11-től Pakodon **internet-használói tanfolyamot tartottunk**, amelyen 6 fő – köztük Kiss Ilona zalavégi könyvtárosunk - vett részt. Célunk az volt, hogy a lakosság azon rétegei is megtanulják a számítógép használatát, az elektronikus levelezés és az információkeresés, az elektronikus ügyintézés legalapvetőbb ismereteit, akik eddig nem (vagy nagyon keveset) használtak számítógépet. A 20 órás tanfolyam a lakosság számára ingyenes volt. Az oktatást Kustán László és Sebestyén Margit végezte. A kurzus sikeressége megerősít bennünket abban, hogy 2009-ben is folytassuk a tanfolyamok szervezését.

A év első felében **begyűjtöttük a mozgókönyvtári szolgáltató helyek statisztikai adatait**. A legfontosabb mutatókat saját kiadványunkban megjelentettük és közzétettük a honlapunkon is.

Biztosítottuk minden szolgáltatást megrendelő település számára a helyi kölcsönzéshez és a forgalmi adatok méréséhez szükséges **nyomtatványokat**.

2008-ban is **folyamatosan kerestük a pályázati lehetőségeket** és erről értesítettük a Zala-KAR Térségi Innovációs Társulást, illetve a fenntartó önkormányzatokat is. A Deák Ferenc Megyei Könyvtár benyújtott európai uniós pályázatainak sikeressége esetén a mozgókönyvtári szolgáltatás feltételeit is nagymértékben javítjuk majd.

Minden szolgáltató helyre eljuttattuk a Deák Ferenc Megyei Könyvtár kiadásában megjelenő **kiadványokat**, így a *Zalai könyvtári levelező* című szakmai folyóiratot és a *Zala megye településeinek ellátása* című statisztikai kiadványt.

A kistérség területén - az Ünnepi Könyvhét és a Zalai Gyermekkönyvhetek programjához kapcsolódva - **rendezvényeket is szerveztünk**. A programok szervezésekor együttműködtünk a helyi iskolákkal is. Kézműves foglalkozás keretében karácsonyi díszek készítésére került sor december 9-én Batykon, A foglalkozást Zsirainé Kulcsár Mária vezette. Novemberben Sohonyai Edit írórt vártuk, de a Zalabérré tervezett program az író nő betegsége miatt elmaradt. Helyette 2009. április 15-én találkozik a zalabéri felső tagozatos gyerekekkel.

A zalaszentgróti kistérségben más második éve veszünk részt a **Közkinccs-Kerekasztal** programban. A Zala-KAR Térségi Innovációs Társulás azt a célt fogalmazta meg, hogy készüljön el a kistérségben az az Értékleltár, amely feltérképezi és számba veszi a településeken fellelhető értékeket, amelyekre építve elkészül a térség Közművelődési Stratégiája. Rajzpályázatot hirdettek a települési oktatási intézményeiben tanuló gyerekek számára Értékeink címmel. A pályázatra 271 gyermekalkotás érkezett. A pályaművek legszebb darabjaiból kiállítás nyílt Zalaszentgróton, valamint egy 2009. évi naptár is készült. A legszebb alkotások értékes díjazásban részesültek, intézményünk 3 pályaművet különdíjjal jutalmazott.

A 2009. évi normatíva felhasználásával Batyk, Pakod, Zalabér települések részére Zala-KAR Térségi Innovációs Társulás megrendelte a TEXTLIB integrált rendszer kistérségi modul helyi munkaállomás programját, amely a helyi katalógus működését és az elektronikus kölcsönzés bevezetését teszi lehetővé a könyvtári szolgáltató helyeken. A többi települések számára a következő években kerül sor a program megvásárlására.

Kiegészítő megjegyzések:

Almásháza, Batyk, Zalabér, Zalavég községekkel 2007. végén határozatlan idejű ellátási szerződést kötöttünk. Mivel módosítási igény nem merült fel, nem kellett megújítani a szerződéseket a 2009. évre. Pakod és Dötk 2008. december 31-ig kötött szerződést intézményünkkel, amelyet év végén további egy évre meghosszabbított. Így 2009-ben

Zala-KAR Térségi Innovációs Társulás települései közül 6 szolgáltató-hely számára végezzük könyvtárellátási feladatokat.

Javasoljuk, hogy 2009-ben a 4. negyedévi normatíva átutalása december elején történjen meg, egyrészt a pénzügyi év zárása miatt, másrészt a célszerű felhasználás érdekében.

A 2009. évi szerződés alapján az átadott normatíva összege csökken. Így a dokumentumra fordítható összeg is kevesebb lesz.

Az előző évi beszámoló óta a feladat ellátásával kapcsolatban a többcélú társulás részéről, panasz, illetve változtatásra vonatkozó javaslat nem merült fel, így eddig végzett feladatainkat továbbra is ellátjuk.

Aktív részt vállalunk a Közkincs Kerekasztal munkájában is.

2009-ben intézményünk szeretné elkezdni a községi saját állományok elektronikus katalógusba való felvitelét, amelynek célja, hogy egységes adatbázisba kerüljön és bárhol visszakereshető legyen a térségben megtalálható valamennyi könyv és más dokumentum. Remélhetőleg 2010 végéig elindulhat a szolgáltató helyeken a számítógépes kölcsönzés is.

A szöveges beszámoló nem tartalmazza a szolgáltató helyek forgalmi adatait (beiratkozott olvasók száma, kölcsönzés, helyben használat) a nyitva tartással, informatikai ellátottsággal, személyzettel kapcsolatos adatokat. A statisztikai adatok begyűjtése még folyamatban van, így ezeket a mutatószámokat később tudjuk szolgáltatni.

Zalaegerszeg, 2009. január 27.

Sebestyénne Horváth Margit
hálózatgondozó könyvtáros

Kiss Gábor
igazgató